

ISANKINARI SANTIAGO

Withataantsi

1 ¹Naaka Santiago osankinatzirori iroka, impiratani iwana Pawa aajatzi Awinkathariti Jesús Saipatzii-totaari. Nowithatari ikaratzi yasiyitaari Pawa oiwaraa-yitain-chari pasiniki nampitsi.^a

Pawaki opoñaari yotanitaantsi

²Iyikiiti, kimosiri pinkantyaa aririka piñaayitiro awishimo-yitimini. ³Ontzimatyii piyoyiti iñaantai-tatyaami iroopiro-rika pikimisantzi. Irootakira piñaantyaarori pamawiwaitanaji. ⁴Pijatakairo pamawita-najiro opaiyita-rika, aritaki piñaayitakiro pantaiki-siriyiti irojatzi pinthotyaantakyaarori, tikatsi kowityii-motyaamini.

⁵Tikatsi-rika piyotani pamawiwaitan-tyaari, pinkowa-kotiri Pawa, iriitaki yotakayi-mironi tsika pinkantyaa. Tima ti inkisatha-nitiri ikaratzi kamiyitziriri. Ari iyotakaa-piro-yitakiri, ti iyoti irirori inthañaa-wainityaa. ⁶Aririka pinkamitiri Pawa, airo pikanta-siri-waita-sita: “¿Ari inkimaa-jatakina Pawa okaratzi nokamitziriri?” Tima inkarati kisosiri-waita-tsiri ikimitaro okantaranki inkaari kaari mairyataa-tsini aririka ontasonkaatiro tampyaa. ⁷Paamawintyaa pikimita-kotari = kari kisosiriri, tima ti iñaayitiro irirori ikamiwitariri Awinkathariti. ⁸Tima tzimatsi ikinkisiryaa-witari yantirimi, impoña onkitaitita-manai tzimatsi pasini inintziri yantiri, ti aparoni onkantyaa ikinkisiryaa.

⁹Ontzimatyii inkimo-siri-yitai asinonkain-kariiti kimisanta-naatsiri, kimosiriwinta inkantajyaa Pawa iriipiota-jairi. ¹⁰Ari inkimityaari aajatzi ashaarantzin-kariiti, ontzimatyii inkimo-siriyiti onthonkajyaa okaratzi tzimimo-witariri. Tima inkimita-kota-jyaaro incha-tyaaki oparyaa-tyaakitzi. ¹¹Aririka yooryii sintsiini ooryaatsiri okama-tyaakitzi incha-tyaaki, airo iñiitairo owaniinka-tyaata. Ari inkimita-jyaari aajatzi ashaarantzin-kariiti, airo iñaakoi-tairi iwaniinkatan-tajyaaro oshikitakira yantawairi-payi.

---

^a 1.1 yasiyitaari Pawa = kimiyitariri 12 nasiyita-chari icharini-payi Israel.

kimosiri-winta-siri ankantyaa iñaanta-siritai-rika

¹² Aririka añaawityaaro onkarati awishimo-yitainiri, aikiro-rika ajatakaa-nakityiilo ariipiro-siritanaki, ankimo-siriti, tima tzimatsi yantzi-motairi Pawa amawita-kirora, ikantaki-ranki: “Maaroni otakotaanari naaka, irasi iwiro nañaakaa-yitajiri apaata, inkimita-kaantairo namathaitaa-tyiirim.”^b ¹³ Aririka ompoki-motajai aninta-siritiro kaari-pirori, kaarira Pawa kantakai-yaaroni. Tima Pawa, ti iniwityaaro irirori. ¿Kantatsima yantakajairo aroka? Tima airo. ¹⁴ arokataki niwita-piintarori kaari-pirori, irootaki akinkisiryaa-kotanta-piintarori. ¹⁵ Tima ompoki-motaira aninta-siritziro antiro, aakowinta-nakaro ankinkisiryaa-kotiro, irojatziañaanta-kyaarori amatiro kaari-pirori. Irootakira ankimaatsitan-tajayaari apaata ankamaji-rika.

¹⁶ Iyikiiti notakotani, paamaiyaa otzimi-kari pikinakaa-sitani. ¹⁷ Tima okaratzi yantzimo-yitairi Pawa kamiitha okanta, irootaki yanta-piinta-tyiiri. Tima ti impasininiti irirori, ti inkimityaari iwitsikani siparyaa-yitatsiri, añairi isitowa-manai impoña añairi inkyaanaji tsitinii-tiini. ¹⁸ Tima inintaki irirori iyotakaa-yitairo iroopiro-pirota-tsiri iñaani, irootaki itantyaarori aroka ankimitsantiri, ari inkimita-najyaari pasini inkarati kimisantairini apaata.

Tsika inkanta-najyaa kimisanta-najirini Pawa

¹⁹ Irootaki nokantantari iyikiiti: Owakimpita pinkanta-yityyaa, pamina-piro-waantityaa, airo ayimawaita-sitami pimasirinka. ²⁰ Aririka ayimwaitai amasirinka, airo amatziniri ikowakaa-yitairi Pawa. ²¹ Okowa-pirotatyaa ookayitairo okaratzi awaaripiro-sirita-kayiri, tsinampa-siri ankantyaa ankimitsanta-najiro ñaantsi, irootaki mataironi owawisaako-siri-yitai.

²² Iro kantacha ontzimatyi amonkara-yitajiro iñaani Pawa, airorika amonkaratziro ankimitsantiro, apaniro amatawi-waitaka. ²³ Itzimiri-ka kimawitarori iro kantacha ti imatiro inkimitsantiro okaratzi ikimawitakari, ikimitakari amina-porota-chari aminaaron-tsiki. ²⁴ Intaini iñaaporota-painta, iro osamaniitaki ipyaa-kota-naaro tsika ikanta iñaawitaka ipitsitaki iporoki. ²⁵ Tzimatsi pasini amina-porota-chari, kaari pyaakotyaaroni iworo tsika okanta iñaakiro. Ari ankimita-najyaari aroka, pampitha-siri awanairo ñaantsi, airo apyaa-kotaro. Tima irootaki ookakaa-wintaini. Kimosiri ankanta-winta-jyaaro onkarati antayitairi.

²⁶ Tzimatsi ñaawitarori imatakiro ikimitsantanaji. Iro kantacha ti yamina-piro-waantityaa, yaminaa-siwaitakara ikimitsantzi, apaniro yamatawi-waita. ²⁷ Iroka iroopirori ookimotariri Asitairi Pawa

^b 1.12 * amathairintsi

aririka ankimirantanaji: Antakoyita-jyaari miritziiti, ari ankimitaanajirori kinankaroiti. Ontzimatyii ankiti-siri-yitaji, airo akimita-kotari ikantayitara saikasi-waita-chari aka osaawiki.

Ikinkithata-kotai-tziro manintaantsi

2 ¹Iyikiiti, tima pinkimisantajiri Awinkathariti Jesús Saipatzii-totaari ipinkatha-piroi-tziri, airo pimaninta-sirita-wakaa-waita. ²Thami asiyakaan-tawakiro: Aririka piñii papatota-piinta waniinkata-chari ikithaata, mariryaa ikanta iwayitziri irakoki, impoña piñii inkyapaaki pasini owapatanka-poroki ikantaka. ³Iri paakamiithataki waniinkatain-chari pisatikakiri niyaanki papatojiita, iriima owapatanka-porokita-chari, pinkantakiri: “Ari pinkatziyawaki awiroka, tikatsi pisaiki, pinintzi-rika pisaiki osaawiki.” ⁴Tima aparoni paakamiithataki, pimanintakiri pasini. Pikimitakotakari yanta-piintziri piwinkathariti kaari tampatzika-siriri yamina-kotiro opaita-rika yantaitziri. ⁵Pinkimi nonkanti iyikiiti. Iyosiyyitairira Pawa asinonkain-kariiti, ikimisantakaa-piro-yitairi. Tima yoka itakota-kariri, iriitaki kasiyakaan-kariri intsipata-jyaari tsika impinkathariti irirori. ⁶Iro kantacha awirokaiti, pimaninta-siri-waitakiri asinonkainkari. Pipyaakotakari ikisaniinta-piintzimiri ashaaranta-yitachari inintzi iwasankitaa-kaanta-waitimi. ⁷Iri iripirotta-piinttasi ithainka-siritziri Awinkathariti, ipairyaa-siwaitari.

⁸Omapirota-tyaarika pikimisanta-najiro Oztinkami Inintakaan-taitani, pantakiro kamiithari. Iroka ikantai-tziri otzinkami:

Pintakota-jyaari pishininka pinkimita-kaantiri pitakota awiroka.

⁹Irooma, ainiro-rika pimaninta-siritawaka, tzimakira pikinakaa-sitani, ari iwasankitaa-wintai-takimiro Ikantakaan-taitani. ¹⁰Intzimi-rika kantatsini: “Nokimisantziro naaka maaroni ikantakaan-taitziri.” Iro kantacha tzimatsi-rika kowityaa-painchani aparoni kaari inkimisantaki, tzimakira ikinakaa-sitani. ¹¹Tima inkantaitzi pairani:

Airo pimayimpitzi.

Airo piwamaantzi.

Ti imayimpi-witaityaa, iro kantacha ainiro-rika iwamaan-taitzi, tzimatsi ikinakaa-sitai-takari. ¹²iro kamiithatatsi antayitairo Oztinkami Inintakaan-taitani, antayitairo añaawai-yitziri aajatzi okaratzti antayitziri. Ari onkantyaa airo iwasankitai-tanta apaata, tima iroka Oztinkami Inintakaan-taitani, irootaki saikakaa-siwaitaini. ¹³Tima airorika intakoyitanta, aritaki iwasankitaa-piroitai. Irootaki kowapirotacha intakoyitantlyaa airo iwasankitai-tantai.

Airorika antziro kamiitha-yitatsiri, ampinaasi-waita awintaa-witanaari Pawa

¹⁴Iyikiiti, airorika amatanajiro kamiitha-yitatsiri, ampinaasi-waita akantzi: “Nawintaari Pawa.” Iroka awintaa-siwaitaantsi, ti owawisaako-

siritanti.¹⁵ Thami asiyakaa-winta-wakiro: Tzimatsi iyiki okowityii-motari iithaari, tashaaniinta ikantaka,¹⁶ ompoña pinkantiri: "Pawisanaki anta iyikí, aamaastyaa ari impaitakimi pinkithaatyaari, piwapaakyaa kamiitha." Tima ti pipawakiri kowityii-motariri, ¿Pitakota-karima? Ti.¹⁷ Ari okimitari aajatzi awintaa-witaari Pawa. Tirika antayitiro kamiithari, ampinaasi-waitaka.

¹⁸ Arira okimita intzimi-rika kantatsini: "Nawintaari Pawa." Pasini, ikantzi: "Nantziro kamiitha-yitatsiri." Airorika pantanajiro awiroka kamiithari, ¿kantatsima piñaakantiro pawintaa-naari? Naaka-rika, ari noñaaka-kimiro nawintaa-naari, nantanajiro kamiitha-yitatsiri.¹⁹ Pikantawita-piinta awiroka: "Noyotziri naaka Pawa apaniro ikanta." Omapiro-witatayaa. Iro kantacha imayitziiro piyariiti iyotziro iroka, itharowakari Pawa, ipiyonkawaita.²⁰ Kaari imasontzitaitzi, ontzimatyii ayoyitaji aroka: tirika antayitajiro kamiitha-yitatsiri, aminaasi-waita awintaa-witaari Pawa.²¹ Ankinkisiryaa-kotiri pairani Abraham. Isinitakiri itomi Isaac yasitakai-yaari Pawa ipomi-pirini-mintoki. Irootaki yantakiri Abraham ikimita-kaanta-jitan-takariri tampatzika-siri.²² Ari añaenorori, tira aparoni ikantaki: "Nawintaari Pawa." Tima yantakiniri okaratzi ikantziriri. Ari okanta yoiñaarontan-takarori omapiro yawintaa-pirotakari Pawa.²³ Ari omonkarataka isankinai-takiri pairani, okantzi:

Yawintaa-nakari Pawa yoka Abraham, irootaki ikimita-kaantaariri itampatzika-siritani.

Irootaki ikantan-taita-kariri aajatzi pairani Abraham:

Yaapatyaa inatzi Pawa yoka.

²⁴ Ñaakiro. Tira apaniro otampatzika-sirita-kaantzi akantzi: "Nawintaa-naari Pawa." Ontzimatyii antiniri ikantairi aajatzi.²⁵ Ari okimitakari aajatzi pairani Rahab, mayimpi-witachari. Ikimita-kaantaro Pawa tampatzika-siriri, omanakiri owankoki owayiri, opoñaa ontyaan-kajiri inkinan-tanajyaaro pasini awotsi airo iwamaan-taita-wakari. Tima irootaki ikimita-kaantaarori Pawa tampatzika-siri iroori, tima tzimatsi antakiri.²⁶ Airorika otzimanaji asiri, pyaakota-nakai. Ari okimitzitari aajatzi, airorika antayitziro kamiitha-yitatsiri, aminaasi-waita awintaa-witanaari Pawa.

Aminapirowaantitaniri

3 ¹Iyikiiti, airo akowasi-waita ayomitaan-tayiti. Tima apaata aritaki yaminakoi-tairi yantayitai-takiri, irijitaki yomitaan-taniri imapirotaiti iwasankitaitiri airorika imonkaratanta.² Otzimi-motai maaroni akinakaa-siyitari. Irooma tzimatsi-rika amina-piro-waantitaniri kaari kantzimo-niinta-kaiyaarini ishininka, iriitaki kamiitha-siritain-tsiri, ari onkantaki yaamaako-winta-najyaa airo yantanta-naaro kaari-pirori.³ Yooso-ponthotai-tziri ikyaakoitani, ari itzimpata-koitziriri,

irootaki inkinan-tayityaari tsika inintakai-tziri. Yanini onawitaka itzimpata-koitan-tariri, iro kantacha omatziri okimakairi, okantawitaka antari inatzi ikyaaikoitari.^c ⁴Pimpampitha-sirita-kotiro antaro pitotsi. Aririka ontampyaata-koti niyanyaaki inkaari, ayiro tampyaa tsikrika onintakaaro. Tzima-maitacha oyomaro matzirori oitsinampairo okinakairo tsika-rika inintziro komatzirori, okantawitaka ti antaroti komarontsi. ⁵Ari okimitakari aajatzi paantintsi, ti antarowityaa, iro añaawaitan-tayita-piintari. Okimitakari paamari, yanini inawita owakira imorikanaki, iro kantacha aritaki ompaamata-kairo antaroiti antami.^d

⁶Ari okantari aajatzi paantintsi okimita-kotari paamari. Aririka añaawaitaki kapichiini, antaro awaaripiro-siri-waitaka, kantatsi aajatzi añiilo asi owiro awaaripiro-siritanti. Tima sarinkawiniri oyomitairori añaawai-yitan-tyaarori okaaripirosiritantsiri. ⁷Pinkimi nosiyakaantiro. Kantatsi impirai-tyaari antami-wiri-yitatsiri, tsimiri-yitatsiri, maranki-payi, nijaa-wiri-payi, maaroni. Amiyitacha yokapayi impirai-takyaari-rika. ⁸Iro kantacha tikatsi atziri kantironi yamina-piro-waantityaa, inkimita-kaantiro ipiraitari. Okimitaro ipaanti ompiyan-tatyiumi, owamaantaniro onatzi. ⁹Irootaki apaanti akantanta-piintariri Pawa: “Asitanarí, kamiitha pinatzi.” Iroatzi apaanti amishatantari ashininka, ikaratzki kimsiri-yitairiri Pawa. ¹⁰Aparoni onawita apaanti, iro kantacha ari añaawaitantaro kamiithari aajatzi kaari-pirori. Iyikiiti ti onkamiithati ankonowa-yitiro añaaniyitari. ¹¹Pinkimi nosiyakaa-wintimiro. Tsika-rika ositowaatzni nijaa, kitijaarika okanta, airo añiilo onkipachaati. ¹²Iyikiiti, ¿Kantatsima pankirintsi pochata-tsiri okitho-kitzi añiilo onkitho-kitiro kipisita-tsiri? ¿Kantatsima añaapiintziri pankirintsi onkitho-kitan-tyaaro siwitha-maisi? Ari okantzitari nijaa aririka onkipachaati, airo añiilo onkitijaati.^e

Inkitiki opoñaaro yotanitaantsi

¹³Ayota-nita-naakyrika, akinkithasirita-naakyrika, antakotantyaa, tsinampa-siri ankantyaa onkanta-kaakai ayota-nita-naaji. ¹⁴Irooma añiilo-rika ankisa-niinta-siri-waitanti, asama-wakaa-waityaa, ti onkamiithati ashamiwaityaa. Athaiya akantzi: “Yotaniri nonatzi.” ¹⁵Aririka amayitakiro iroka, tira iri Pawa yotakaironi. Irootaki ikinkithasirita-piintziri osaawi-satzi, ikinkisryaa-kaapintziri Kamaari. ¹⁶Ari okanta aririka ankisa-niinta-siri-waitanti, asama-wakaa-waityaa-rika, añiilo aajatzi ampomirintsita-wakaiyaa, kaari-piro-siri ankanta-piinta-yityaa. ¹⁷Iro kantacha iriirika Pawa nintakaironi ayotanajyaa, aritaki añaajiro ankiti-siritanaji, amina-minatiro asaikan-

^c 3.3 ikyaaikoitani = mora   ^d 3.5-10 paantintsi = ninintsi   ^e 3.12 pochata-tsiri = higo; kipisita-tsiri = aceituna; pankirintsi = higo; siwitha-maisi = uva

tyaari kamiitha, otakotan-taniri anatyii, airo akisa-siri-waitanaja, nisironka ankantanti, awamiithatiro antawai-yitiri, iriipiro ankanta-wintan-tanajyaa, airo owapyii-motan-tanaja aajatzi. ¹⁸ Aririka ankanta-piinta-nakyaa aapatyaa-wakaan-najyaa, aritaki añaakiro apaata iwamiitha-siri-piroitai. Onkimityaaro ipankiwaitaitzi, ari añiiro apaata awiikiyitajiro okithoki.

Aapatyaarori osaawi-sato

4 ¹ ¿paitama opoñaantari pimaimanita-wakaantari awirokaiti? ² ¿paitama pikisanainta-wakaantari? ¿Kaarima kantakaan-tzirori iniwi-siritaitaro ikowityaa-waitai-tziri? ³ Piniwikitakaro tsika-rika opaiyita, titzimaita ontzimi-motimi. Pisamako-niintakari yasitari pasini, ti ontzimi-motimi awiroka. Pimaimanitantzi, piwanta-yiwitaka. Ti piñaa-tzimaityaaro ontzimi-motimi pininta-yiwitari, tira pinkamita-tyiiri Pawa. ⁴ Iroorika pikamitziriri Pawa pikowayitziri, ti impimaityaami. Pikamita-kowinta-sita pantayitan-tyaarori ookimoyitamiri awiroka. ⁵ Pikimita-sitakaro kaari oimityaarini oimi, oñaaki pasini, iro okisaniintan-tanakariri oimi. Ari ikimitakari maaroni nintayitzirori yaapatyii-yaaro osaawi-sato, ikisaniinta-natzirira Pawa. ⁶ ¿Ampinaa-sitama isankinai-takiri pairani, kantsiri: “Ityaankakiri Pawa Tasorinkantsi nisironka-yitaini, iriitaki aamaako-wintaini airo antanta-yitaro kaari-pirori?” ⁷ Ikawinthaaajai Pawa, iro ikantan-taitari sankinarin-tsiki:

Ti yapatyiiyaari Pawa ñaapiro-waitachari,

Iriima tsinampa-siriri oshiki inkaminthaa-jiiri irirori.

⁷ Irootaki nokantantari naaka: Patsipita-kowinta-jyaaro inita-kayimiri Pawa. Pimpiyatyaari Kamaari, aritaki piñaakiro iwashaantimi.

⁸ Kinkisiryaa piwanajiri awiroka Pawa, airo yookani iwanakimi Irirori. Kaari-piro-siriri pinawita, piwashaanta-yitairo. Tirika piriipiro-wintairi, pinkiti-siri-wintairi. ⁹ Pinkinkisiryaa-kotairo pantayi-witakari, pikimo-siri-winta-sitakaro kaari-pirori. Ontzimatyii piwasirita-kota-jyaaro okaratzi pikimo-siri-winta-sitakari pairani. ¹⁰ Tsinampa-siri pinkanta-winta-najyaaari Awinkathariti, tima iriitaki pinkathata-kaanta-jimini apaata.

Kanta-kota-wakaantsi

¹¹ Iyikiiti, ti onkamiithati ankanta-kota-wakaan-waityaa. Aririka pinkanta-kotiri pasini, pithainka-tziirora Ikantakaan-taitani. Iroka pantajiri, ontzimatyii pinkimisantairo Ikantakaan-taitsiri, airo piñaa-winta-witairo. ¹² Apaniro ikanta osankinata-kaanta-kirori pairani Ikantakaantani, apaniro ikanta aajatzi iriitaki matzirori yamina-kotiri yantaitziri apaata. Iriitaki matzirori iwawisaako-siriantzi, iriitaki

matzirori aajatzi iwasankitaantzi. Tikatsi ampaityaa aroka okantantyaari ankanta-koyitiri pasini.

Ti inkantakaa-piro-wintai-tyaaro antairi apaata

¹³Tzimayitatsi kantasi-waita-chari: “Aritaki nojataki onkitaititamanai nampitsiki, aparoni osarintsi nosaika-waiti anta, niyomparitya, nayi oshiki kiriiki.” ¹⁴Iro kantacha ti piyomai-tyaa ompaitaa awishi-motimini onkitaitita-manai. Okimitaro añaantari minkoryainka. Ti oshinta-niti, kapichi onkanta-paintyaa, ompoña ompyaanajyaa, airo añaawajiro. ¹⁵Iroka pinkanta-yitimi: “Iriirika Pawa opinaroni nañaantari, ari nantakiro isinitaanari irirori.” ¹⁶Iro kantacha pawintaa-siwaitakaro piñaa-piro-waitaka apaniroini. Aminaantsi onatzi, ti onkamiithati.

¹⁷Aririka ayowityaaro owamiitha-siritan-tatsiri, iro kantacha ti amatiro, tzimanaki akinakaa-sitani, kaaripiro-siritakai.

Ikinkithata-koitziri ashaarantaniri owasinonkaan-tatsiri

5 ¹Pinkimi ashaaranta-niriiti. Piraako-niintajyaa awirokaiti, tima irootaintsi piñiilo pasinonkaa-waitajyaa. ²Ari opathaa-yitaji maaroni piwaararo. Opiriki-masi-yitai pithaari-payi. ³Inthonkyaa impowayitai piiriikiti, mariryaa-wiyita-chari, maaroni. Ari iyotaitimiri pipiyotasitakari, iriitaki taakaajyaamini apaata. ¿Irootakima pipiyotan-takariri? ⁴Ti pimpina-yitiri patziriti, pipiyota-sitakaro piwaararo. Ikisi-mata-kimira pipanki-waita-kaani-payi aajatzi pawiikita-kaani-payi, tima ikimakiri Pawa Sintsi-pirori. ⁵Apapiro panintaa-waitaka, ti pinkinkisirya-kotiri pasini, apatziro pikimo-siri-wintakiro piwaararo. Pikimitakari ipiraitari wathatantziri, aririka iwathataki kamiitha, ikantaki asitariri: “Thami awamairi nopira, wathataki kamiitha.” Ari inkimitaa-jimiri Pawa. ⁶Piwasinonkaa-yitakiri kamiitha-siriri, irojatzi ikamanta-yitakari, ti piñaawityaari inkisako-wintyaa.

Amawiwaini pinkantyaa, pamana-yitaji

⁷Iyikiiti, kisasiwaini pinkantyaa piyaawintyaari impiyi Awinkathariti. Pinkimityaari pankiwai-rintzi, kisasiwaini ikanta iyaawintaro inkani omparyaa-koti iwankiri iñaantyaarori onkithoti. ⁸Ari pinkimityaari awiroka, amawiwaini pinkantyaa piyaawintyaa. Oisokiro piwanakiri, tima airo osamani onkantyaa impokan-tajyaari Awinkathariti. ⁹Iyikiiti, irootaki airo pikanta-kowitzantari pasini-payi. Tima pokimatagi amina-kota-jimini pantakiri awiroka. ¹⁰Pinkinkisirya-kotiri Kamantan-tzinkari pairani. Pawa otyaanka-kiriri inkinkithata-koyitairi. Iro kantacha oshiki iñaasiwai-yitakaro irirori kisasiwaini ikantaka. Ari pinkimi-yitajyaari aajatzi awiroka.^f ¹¹Tima ampaityajiri “kimosiriri” yokaiti atsipita-karori ikimaatsi-waita. Piyota-kotziri

^f 5.10 otyaanta-kiriri = * wairontsi

awaisatzitini Job, kisasiwaini ikantaka. Piyotzi-tajiita tsika ikantairi itakotaari Pawa. Tima Pawa, iriitaki nisironkatan-taniri, kawinthaan-taniri.

¹²Iyikiiti, iroka kowapirota-chari: Ontzimi-rika pinkinkithata-kotiri, airo pipairyaa-siwaitari Inkiti-satzi aajatzi osaawi-sato. Omapiro-rika pantiro pikantziri, pinkanti: “¡Ari!” Irooma airorika pantziro, pinkanti: “¡Airo!” Pamaiyiwasankitai-tzimi = kari.

¹³Piñaa-rika onkantzimo-siri-waityaami, pamaniri Pawa. Irooma pinkimo-siri-waiti-rika, pimpanthaa-wintiri Pawa. ¹⁴Pimantsiya-waitzi-rika, pinkaima-kaantiri ijiwariti-payi kimisantzinkari impoki yamana-kotimi, impoña intziritan-tyaamiri yiinkantsi inkowa-kotiri Pawa.^g ¹⁵Tima aririka yamana-kotantaki awintaa-pirotariri Pawa, aritaki yisita-kota-kaajimi. Iroorika kantakaan-tzirori pikaaripiro-siri-waitzi pimantsiyatan-takari, ari impyaakoi-taimi aajatzi. ¹⁶Piwari-siritziri-rika pishininka, pinkantairi: “Pimpyaakotajina.” Pamanairi Pawa, pinkantiri: “Asitanari, pisita-kota-kaayitajiri mantsiya-yitatsiri.” Tima aririka yamana-kotanti kamiithasiriri, yantayitziniri ikowako-yitziriri. ¹⁷Tima atziri inatzí pairani Elías, ikimiyitai akantayita aroka awathaki. Iro kantacha ikimisantakiri kamiitha Pawa. Ikowa-kotakiri airo oparyaanta inkani. Mataka, awisaniintanaki mawa osarintsi ti omparyaaji. ¹⁸Opoñaa yapiitajiro ikowa-kotairi, iroatzi oparyaan-taari inkani. Shookayitanaji pankirintsi.

¹⁹Iyikiiti, aririka pinkimisanta-kaajiri ikaratzi owashaanta-witarori iroopirota-tsiri, ²⁰piyawisaa-kotajiri ikaaripiro-siri-witaka. Jatawitaja sarinka-winiki aririka inkamaimi. Omapiro ikaaripiro-siri-witaka, iro kantacha ikimisantaji, impyaakotainiri Pawa maaroni, airo ikinkisiryaa-kotaaro.

---

^g 5.14 inkowa-kotiri = * wairontsi